

Escurar el plat

Pla general d'un bar, solitari, on només veiem, de perfil, un cambrer, que frega gots rere la barra, i un client, assegut sobre un tamboret alt i amb una copa a les mans. Entra un home per la porta del fons i seu al costat de l'únic client del local. El nouvingut, ara en un pla mitjà, demana un gintònic i, mentre el cambrer l'hi serveix, manté una conversa amb l'altre. S'alternen els primers plans, amb plans mitjans i, des de l'altra banda de la barra, algun pla americà. Discuteixen. Quan acaben, l'últim d'arribar se'n va, contrariat, i deixa la copa plena sobre el taulell.

Gran pla general d'un restaurant ple de gent. Tràveling fins a una taula on un home i una dona acaben de fer la comanda al cambrer. Amanida verda i bacallà amb samfaina, per tots dos. Mentre xerren, la càmera va alternant els plans mitjans -i els primers plans— ara de l'un, ara de l'altre. Porten el primer plat i els comensals continuen la conversa, sense tocar el menjar, sobre la seva relació, que sembla ser que fa aigües. Al cap d'una estona, en un pla general, el cambrer s'emporta els plats pràcticament intactes.

Què ho fa, que a les pel·lícules hi ha tantes escenes on els personatges fan avançar la trama en situacions on se suposa que haurien de beure i menjar, però no mengen ni beuen? Els gots i els plats plens abandonats són a l'ordre del dia en tota mena de films. Suposo que deu anar en contra de l'estètica cinematogràfica -tret que ho demani expressament el guió— fer parlar els personatges amb la boca plena. Però jo no puc deixar de fixar-m'hi, fins al punt que de vegades -sobretot si la pel·lícula en qüestió no aconsegueix captar la meva atenció per altres vies— m'incomoda. De fet, sempre m'ha incomodat veure com s'abandona un plat ple de menjar. Sento vergonya -i és un problema que potser hauria de resoldre a cal psicoanalista— quan menjo amb algú que no escura el plat. Crec que és un fet cultural, o potser tan sols respon a una simple qüestió d'educació. A casa meva -i no estic parlant, ni de bon tros, d'un ambient autoritari— era inconcebible la possibilitat que algú deixés menjar al plat. La negociació era impossible. La màxima segons la qual «el menjar no és llença» formava part d'un codi que ningú no havia escrit però que tots respectàvem, sense qüestionar-lo. Sempre m'he demanat si el fet que, de gran, m'agradi menjar gairebé de tot, i que em mengi sempre tot el que em posen al plat, és una causa o bé una conseqüència del que de petit vaig viure a casa. I no em sento pas traumatitzat. Al contrari! Menjar és una de les necessitats vitals que més em fan gaudir. Poques coses em fan tan feliç com una bona taula i una bona conversa. Es veu, però, que sóc d'una espècie cada cop més rara. Resignació.